

KONYA SANAYİ ODASI

KONYA İMALAT SANAYİ GÜVEN ENDEKSİ

MAYIS 2019

Konya Sanayi Odası (KSO) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen **Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi Anketi**, Türkiye'nin yerel düzeyde imalat sanayindeki eğilimleri ölçen ilk gösterge oldu. Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi ile Konya'da imalat sanayinde faaliyet gösteren firmaların nabzı tutulmakta ve imalat sanayindeki gelişmeler izlenmektedir. Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi ile Konya'daki imalat sanayinin Türkiye geneli ve Avrupa Birliği üye ülkeleri ile karşılaştırılması mümkün hale gelmiştir.

Konya'nın imalat sanayi 63 aydır gözlem altında:

KSO ve TEPAV işbirliğinde gerçekleştirilen **Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi Anketi**, Konya'nın merkez ilçeleri olan Karatay, Meram ve Selçuklu'da imalat sanayinde faaliyet gösteren firmalara uygulanmaktadır. İmalat sanayinin tüm alt sektörlerinde faaliyet gösteren 300 firma ile her ay yüz yüze anketler yapılmaktadır. İmalat Sanayi Güven Endeksi sonuçları her ayın ikinci iş günü KSO internet sayfasında kamuoyuna açıklanmaktadır.

İmalat sanayi güven endeksi nasıl hesaplanıyor:

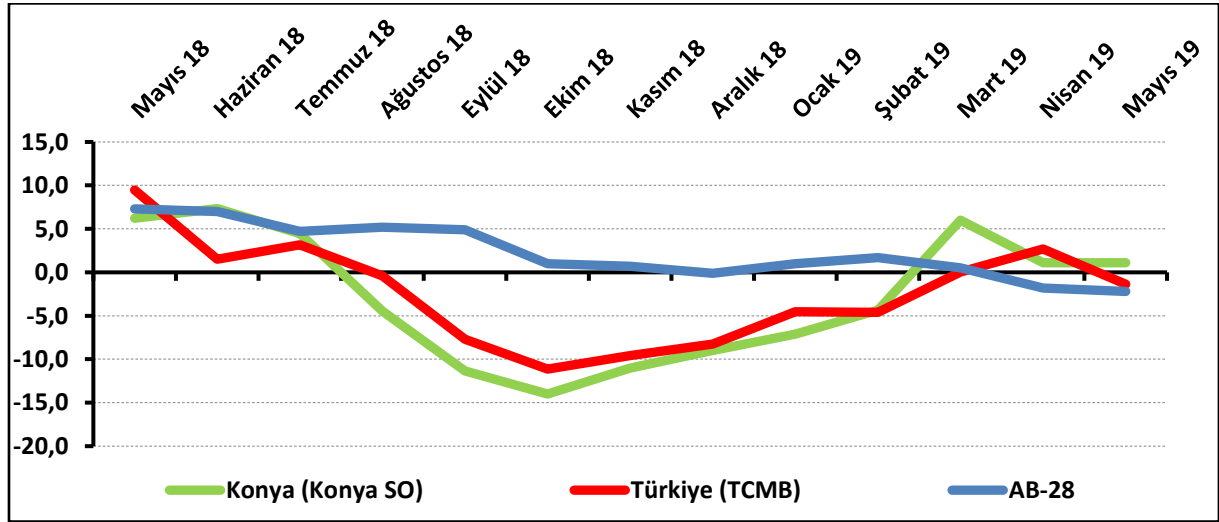
İmalat Sanayi Güven Endeksi, ankette yer alan "Şu andaki toplam siparişleriniz için ne söyleyebilirsiniz?", "Şu andaki mevcut stok düzeyiniz için ne söyleyebilirsiniz?" ve "Önümüzdeki 3 ayda üretiminizin ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?" sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Balans değerine, sorulara olumlu cevap verenler ile olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak ulaşılmaktadır.

Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi geçen aya göre değişmedi:

Nisan 2019'da 1,1 puan değerini alan Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi, Mayıs 2019'da bir önceki aya göre değişmezken, geçen yılın aynı ayına göre 5,1 puan düşerek 1,1 puan değerini almıştır. Türkiye genelini temsil eden imalat sanayi güven endeksi, Mayıs 2019'da bir önceki aya göre 4,1 puan düşerek -1,4 puan değerini almıştır. Avrupa Birliği'ni temsil eden imalat sanayi güven endeksi ise Mayıs 2019'da bir önceki aya göre 0,4 puan düşerek -2,2 puan değerini almıştır.

İmalat Sanayi Güven Endeksi, geçen aya göre Konya'da değişmezken, Türkiye geneli ve AB-28'de düşmüştür. Konya imalat sanayi, Mayıs 2019'da Türkiye genelinden daha iyi performans göstermiştir.

Şekil-1. İmalat Sanayi Güven Endeksi karşılaştırılması* (Mayıs 2018 – Mayıs 2019)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-1. Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	3,0	9,0	16,6	14,3	16,3	-5,5	0,0	3,3	-4,2	0,8	12,9	11,0
2016	-5,3	7,8	13,7	11,7	10,7	4,2	10,2	6,9	1,8	-4,0	-12,0	-26,3
2017	-18,4	5,4	11,1	21,3	17,3	9,8	5,8	4,2	-0,6	-0,7	0,4	5,6
2018	8,9	12,8	10,7	4,3	6,2	7,3	4,4	-4,4	-11,3	-14,0	-11,0	-9,0
2019	-7,1	-4,3	6,0	1,1	1,1							

İmalat sanayinde genel gidişat serisinde mevsimsel etki görülmemesi nedeniyle söz konusu değişken mevsimsellikten arındırılmamıştır.

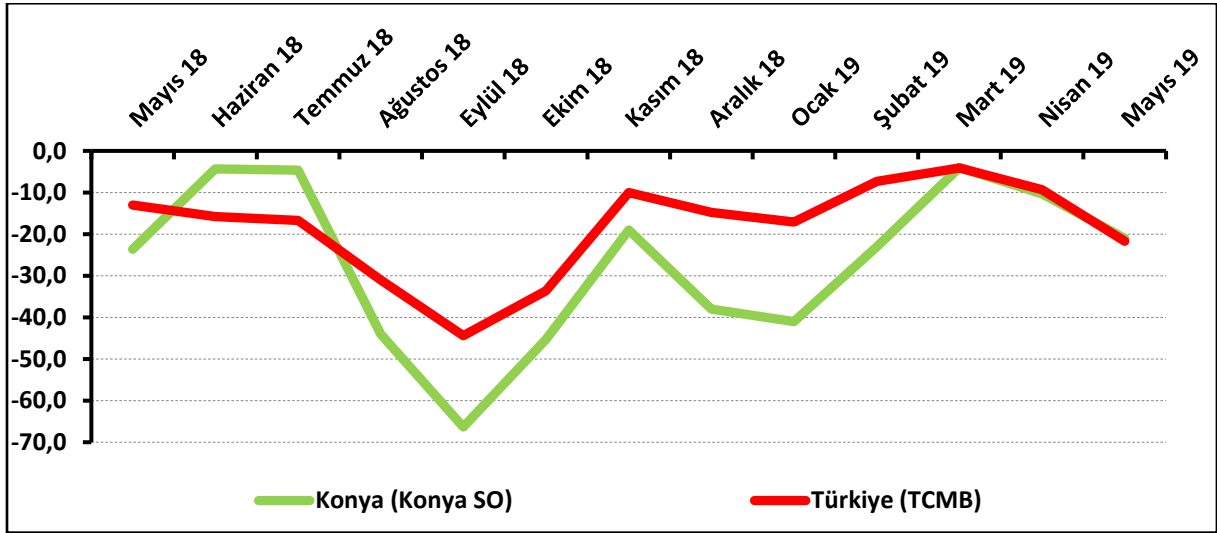
Konya imalat sanayinin yüzde 18'i genel gidişatın geçen aya göre daha iyi olduğunu düşünüyor:

Konya imalat sanayinin yüzde 18'i bir ay öncesine göre imalat sanayindeki genel gidişatın daha iyi olduğunu düşünmektedir. Daha kötü olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 39 iken aynı olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 43 düzeyindedir.

Geçtiğimiz aya göre imalat sanayinde genel gidişat, Mayıs 2019'da Nisan 2019'a göre 10,7 puan düşerken, geçen yılın aynı ayına göre 2,7 puan yükselerek -21 puan değerini almıştır.

İmalat sanayindeki genel gidişata bakıldığında, Konya'nın Türkiye geneline göre daha iyi bir performans sergilediği görülmüştür. Konya imalat sanayindeki genel gidişat; geçen aya göre düşerken, geçen yılın aynı dönemine göre yükselmiştir.

Şekil-2. Geçtiğimiz aya göre imalat sanayinde genel gidişat*(%arttı – %azaldı) (Mayıs 2018 – Mayıs 2019)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-2. İmalat sanayinde genel gidişat *

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-6,0	0,3	4,0	10,3	-12,0	-61,3	-42,7	-38,0	-33,3	-32,3	54,7	35,7
2016	16,3	-0,3	6,3	11,3	-4,7	-17,0	3,7	24,3	32,0	5,3	-3,7	-15,3
2017	-15,0	0,3	31,7	54,7	45,7	33,7	20,7	7,3	-0,7	-10,7	-14,3	7,3
2018	12,0	13,0	4,0	-9,3	-23,7	-4,3	-4,7	-44,0	-66,3	-45,3	-19,0	-38,0
2019	-41,0	-23,0	-4,0	-10,3	-21,0							

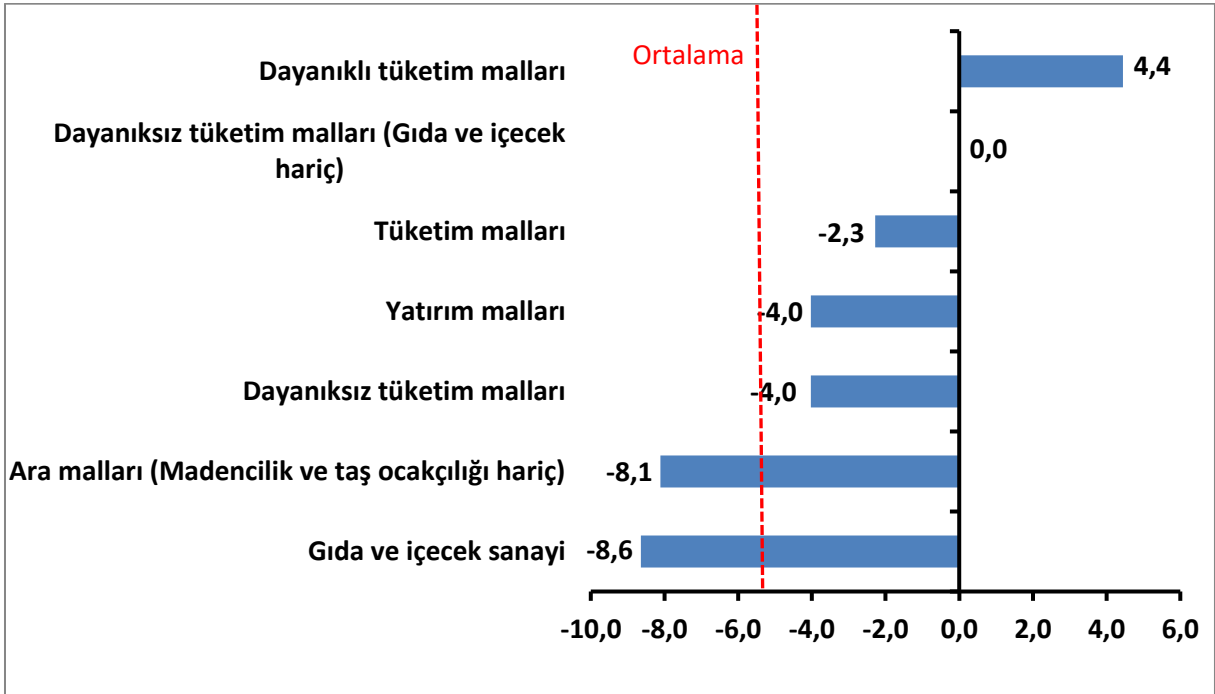
İmalat sanayinde genel gidişat serisinde mevsimsel etki görülmemesi nedeniyle söz konusu değişken mevsimsellikten arındırılmamıştır.

Konya'da faaliyet gösteren sanayicilerin yüzde 38,7'si önümüzdeki 3 ayda kısa vadeli Türk Lirası kredi faiz oranının artmasını, yüzde 55'i aynı kalmasını, yüzde 6,3'ü ise azalmasını bekliyor.

Mayıs ayının lideri dayanıklı tüketim malları sektörü oldu:

Konya’da imalat sanayine alt sektörler ve geçen yılın aynı dönemine göre değişim puanları itibariyle bakıldığında Mayıs 2019’da geçen yılın aynı dönemine göre “dayanıklı tüketim malları” sektöründe artış olduğu, “gıda ve içecek hariç dayanıksız tüketim malları” sektöründe değişim olmadığı görülmektedir. “Tüketim malları”, “yatırım malları”, “dayanıksız tüketim malları”, “ara malları” ve “gıda ve içecek sanayi” sektörlerinde geçen yılın aynı dönemine göre düşüş yaşandı. “Ara malları” ve “gıda ve içecek sanayi” sektörlerindeki düşüş ortalama düşüşün üzerinde gerçekleşti.

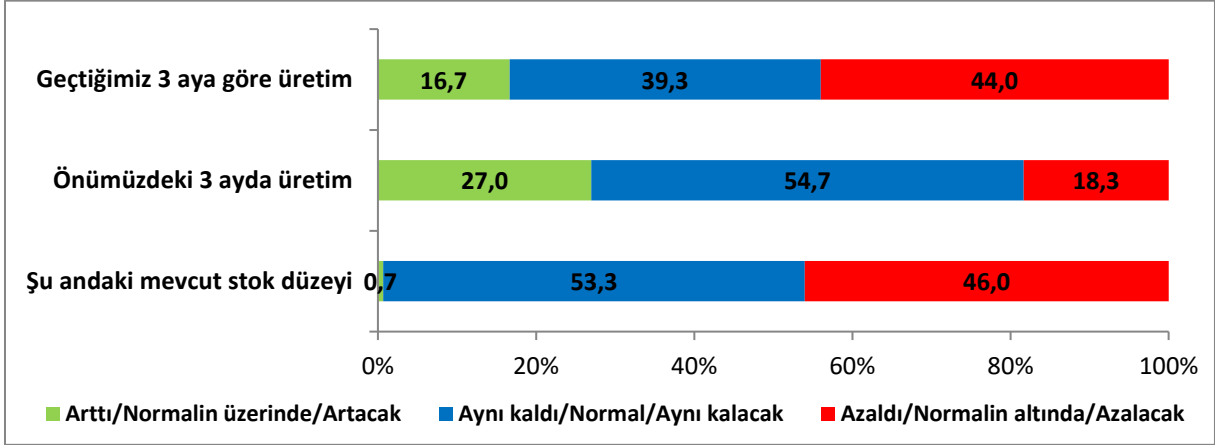
Şekil-3. Alt sektör bazında İmalat Sanayi Güven Endeksi’nin geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (Mayıs 2019)

Konya imalat sanayinde geçtiğimiz 3 aya göre üretim geçen aya göre düştü:

Mayıs 2019’da Konya’da imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 16,7’si geçtiğimiz 3 aya göre üretimlerinin arttığını ifade ederken, önümüzdeki 3 ayda üretimlerinin artacağını belirtenlerin oranı yüzde 27 olmuştur. Konya’da imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 53,3’ü mevcut stok düzeyinin sezon için normal olduğunu ifade etmiştir.

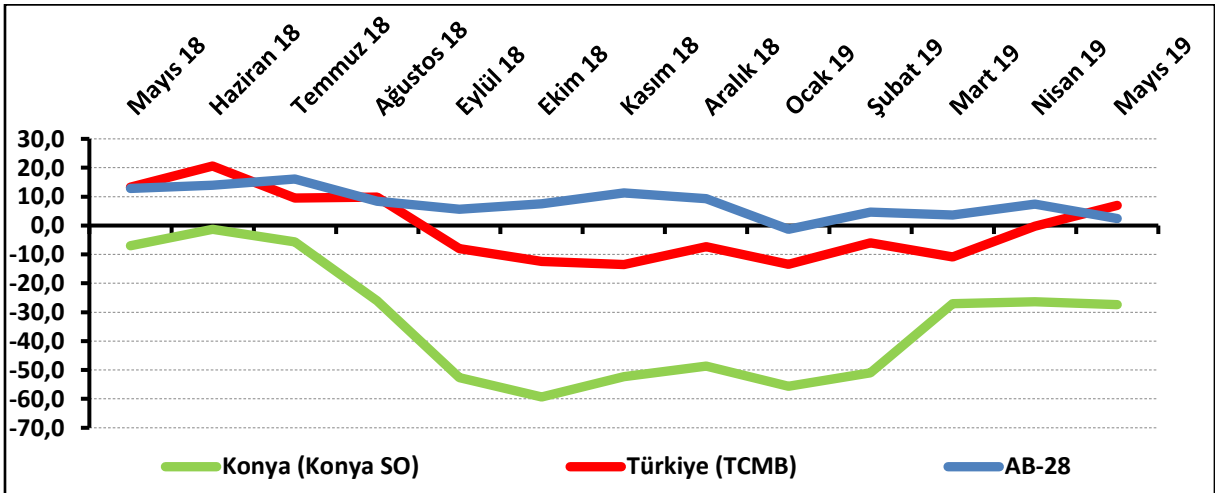
Şekil-4. Konya’da üretim ve stok durumu (%) (Mayıs 2019)

Mayıs 2019’da, geçtiğimiz 3 aya göre üretim geçen aya ve geçen yıla göre düştü. Konya’da “geçtiğimiz 3 aya göre üretim” Türkiye’den daha düşük değer aldı.

Geçtiğimiz 3 aya göre üretim durumu, Mayıs 2019’da Nisan 2019’a göre 1 puan, geçen yılın aynı ayına göre 20,3 puan düşerek -27,3 puan değerini almıştır.

Şekil-5. Geçtiğimiz 3 aya göre üretim durumu*(%arttı – %azaldı) (Mayıs 2018 – Mayıs 2019)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-3. Geçtiğimiz 3 aya göre üretim durumu *

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-29,0	-34,7	-16,0	-23,0	-15,3	-23,6	-16,3	-2,3	-23,3	-19,0	-16,3	-2,0
2016	-17,7	-35,3	-52,7	-45,7	-31,7	-32,7	-18,7	-29,0	-18,0	-19,7	-24,3	-27,7
2017	-42,7	-45,3	-12,0	23,3	28,7	11,3	8,0	7,3	7,3	6,7	5,7	12,0
2018	9,3	-0,7	0,3	-0,3	-7,0	-1,3	-5,7	-26,0	-52,7	-59,3	-52,3	-48,7
2019	-55,7	-51,0	-27,0	-26,3	-27,3							

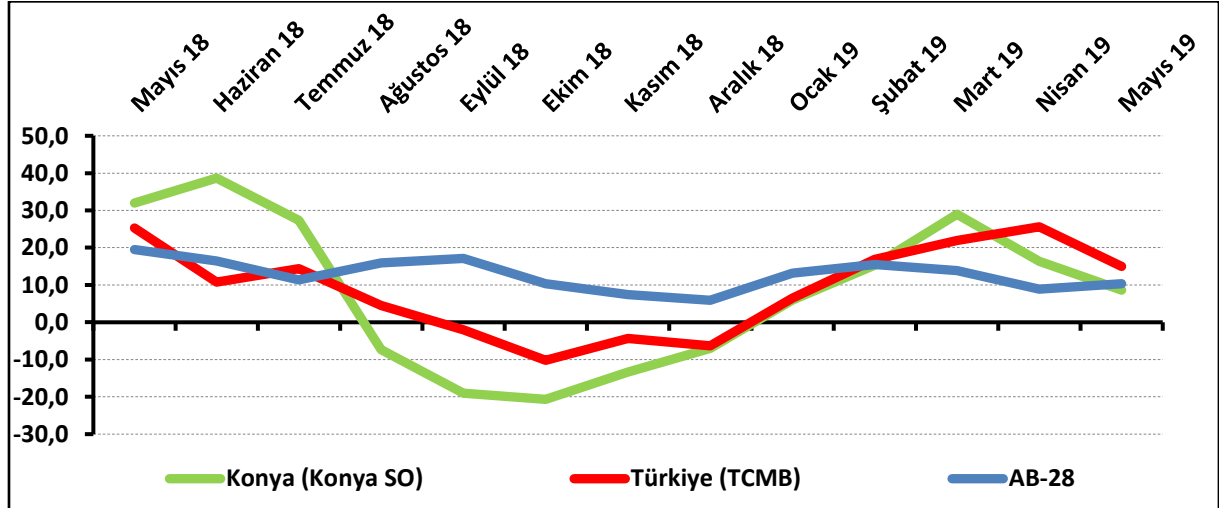
Geçtiğimiz 3 aya göre üretim durumu serisinde mevsimsel etki görülmemesi nedeniyle söz konusu değişken mevsimsellikten arındırılmamıştır.

Konya imalat sanayide önümüzdeki dönemdeki üretim beklentisi geçen aya göre düştü:

Nisan 2019’da düşen “önümüzdeki 3 aydaki üretim beklentisi”, Mayıs 2019’da da düştü. Konya’da “önümüzdeki 3 aydaki üretim beklentisi” söz konusu dönemde Türkiye genelinden ve AB-28’den daha düşük bir değer aldı. Konya imalat sanayide faaliyet gösterenlerin yüzde 27’si önümüzdeki 3 ayda üretimlerinin artacağını beklemektedir.

Önümüzdeki 3 aya göre üretim beklentisi, Mayıs 2019’da Nisan 2019’a göre 7,7 puan, geçen yılın aynı ayına göre 23,3 puan düşerek 8,7 puan değerini almıştır.

Şekil-6. Önümüzdeki 3 aya göre üretim beklentisi* (%artacak – %azalacak) (Mayıs 2018 – Mayıs 2019)

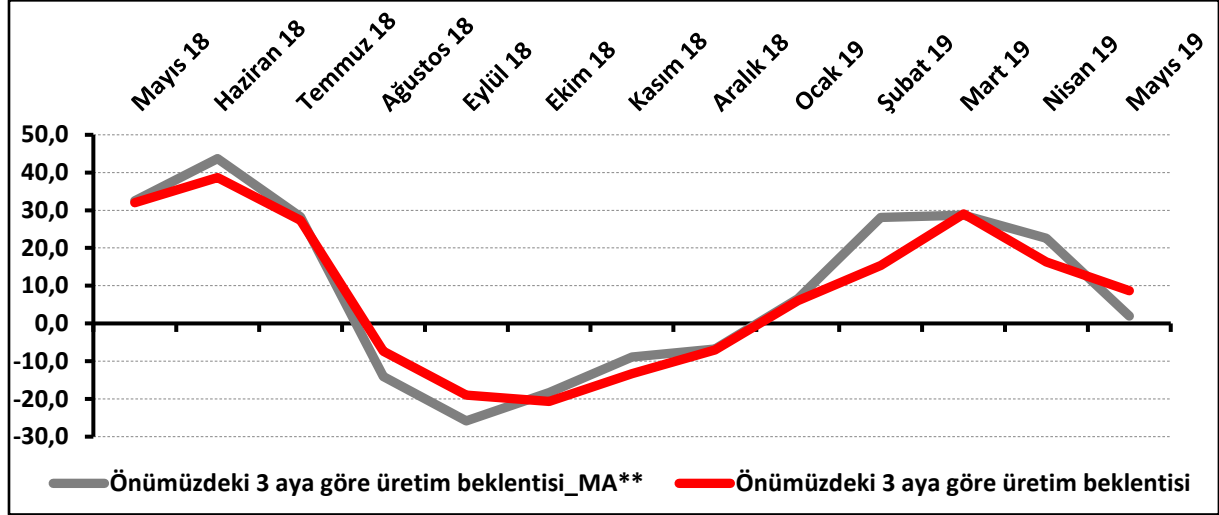
*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-4. Önümüzdeki 3 aya göre üretim beklentisi *

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	8,7	33,7	38,0	43,7	34,1	-24,0	-2,0	-8,7	-14,7	0,7	31,0	4,3
2016	-2,7	42,3	62,7	47,0	29,3	27,0	31,7	28,7	15,3	-4,3	-19,7	-40,7
2017	6,7	38,7	55,0	68,0	58,7	42,7	34,7	26,7	9,3	6,0	8,7	24,7
2018	41,0	44,7	44,3	29,0	32,0	38,7	27,3	-7,3	-19,0	-20,7	-13,3	-7,0
2019	6,0	15,3	29,0	16,3	8,7							

Mevsimsellikten arındırılmış serilere bakıldığında, önümüzdeki 3 aya göre üretim beklentisi, Mayıs 2019'da bir önceki aya göre 20,6 puan, geçen yılın aynı ayına göre 30,6 puan düşerek 2 puan değerini almıştır.

Şekil-7. Önümüzdeki 3 aya göre üretim beklentisi

**Mevsimsellikten arındırılmış seri

Mayıs ayında Konya'da kapasite kullanım oranları yükseldi:

Nisan 2019'da Konya'da kapasite kullanım oranı yüzde 55,2 iken Mayıs 2019'da bir önceki aya göre 0,2 puan yükselerek yüzde 55,2 değerini aldı. Türkiye'de ise kapasite kullanım oranı geçen aya göre 1,3 puan yükselerek yüzde 76,3 değerini aldı.

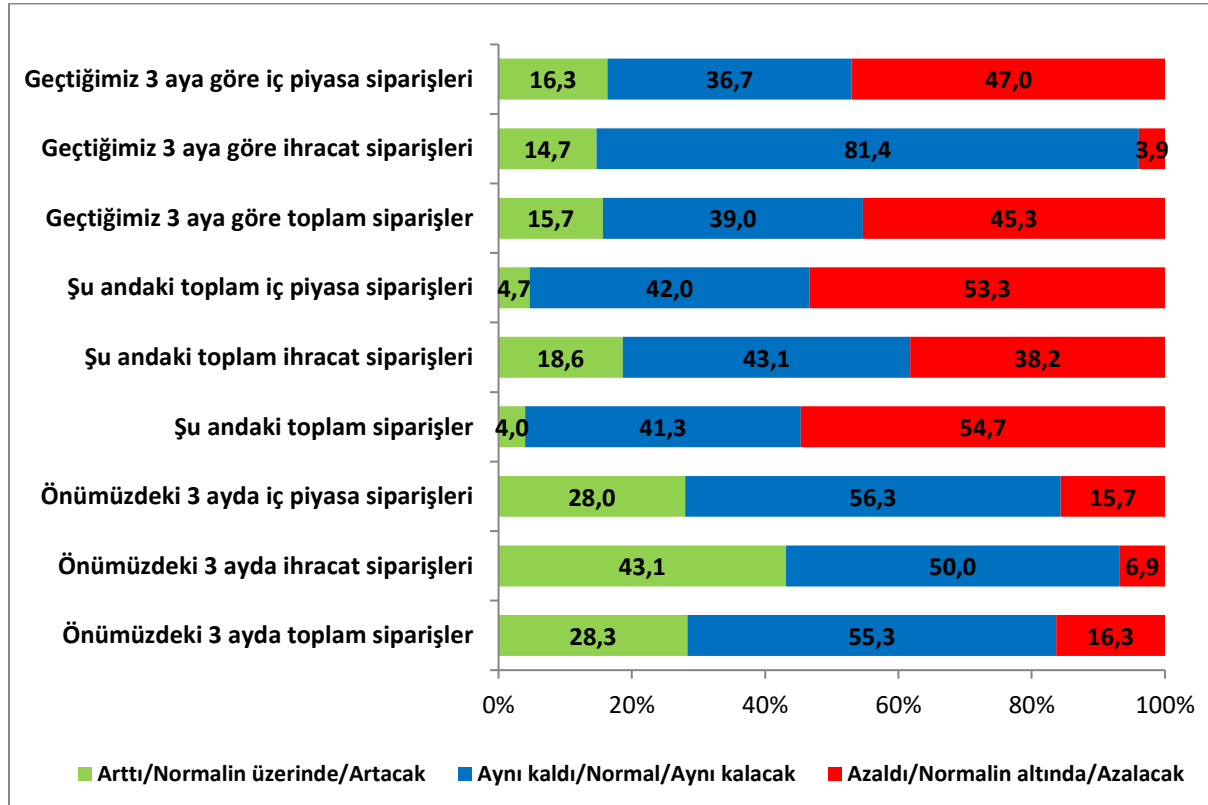
Konya imalat sanayinin yüzde 28,3'ü önümüzdeki dönemde siparişlerin artmasını bekliyor:

Mayıs 2019'da Konya imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 15,7'si geçtiğimiz 3 aya göre toplam siparişlerinin arttığını ifade ederken, önümüzdeki 3 ayda toplam siparişlerin artacağını belirtenlerin oranı yüzde 28,3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Mayıs ayında Konyalı üreticilerin gelecek dönem siparişlerden umudunun, geçtiğimiz dönemde gerçekleşen sipariş artışlarından daha fazla olduğu görülmektedir.

Siparişlere iç piyasa ve ihracat detayında bakıldığında, mevcut dönem ve gelecek dönem ihracat sipariş durumunun, iç piyasa siparişlerinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Şekil-8. Konya'da sipariş durumu (%) (Mayıs 2019)

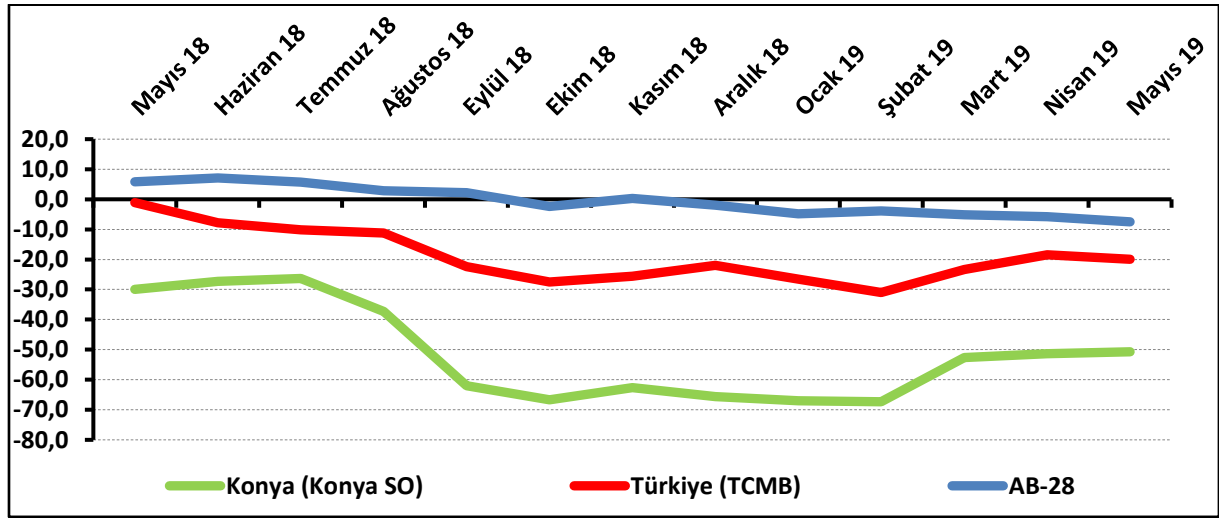

Konya'da mevcut sipariş miktarı geçen aya göre yükseldi:

Mayıs 2019'da Konya'da imalat sanayi sektöründe faaliyet gösterenlerin yüzde 4'ü mevcut siparişlerin normalin üzerinde, yüzde 41,3'ü normal seviyede, yüzde 54,7'si ise normalin altında olduğunu ifade etmiştir. Konya'da şu andaki toplam sipariş miktarı, mayıs ayında Türkiye geneli ve AB-28'den daha düşük bir değer almıştır.

Mevcut sipariş düzeyi, Mayıs 2019'da Nisan 2019'a göre 0,7 puan yükselirken, geçen yılın aynı ayına göre 20,7 puan düşerek -50,7 puan değerini almıştır.

Şekil-9. Şu andaki toplam sipariş düzeyi* (%normalin üzerinde – %normalin altında) (Mayıs 2018 – Mayıs 2019)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-5. Toplam sipariş düzeyi *

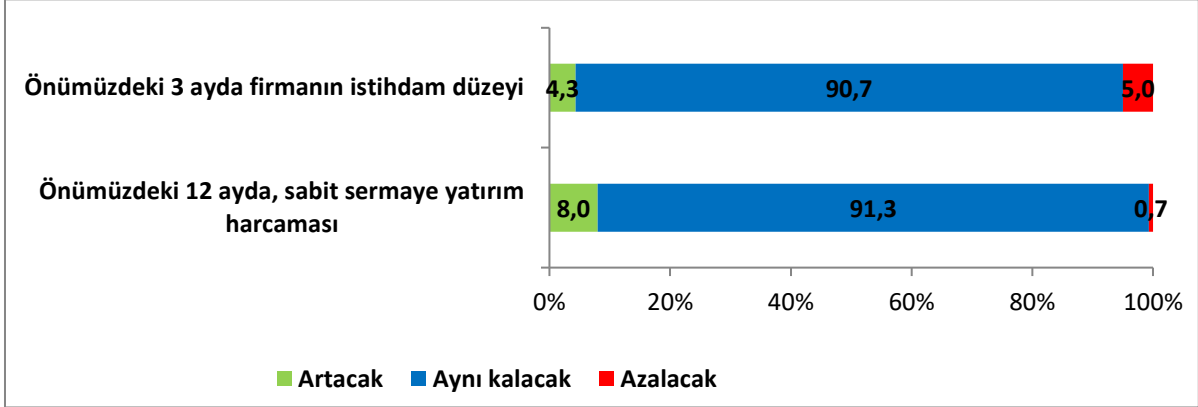
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-28,3	-32,7	-15,3	-20,7	-10,3	-15,6	-26,7	-7,0	-23,7	-24,3	-17,0	2,3
2016	-31,1	-28,3	-33,0	-28,7	-22,3	-33,3	-21,3	-28,7	-19,7	-26,7	-32,3	-52,0
2017	-67,3	-49,7	-40,0	-15,3	-11,0	-25,0	-28,0	-26,0	-21,0	-16,3	-18,3	-14,3
2018	-16,3	-13,3	-23,0	-23,3	-30,0	-27,3	-26,3	-37,3	-62,0	-66,7	-62,7	-65,7
2019	-67,0	-67,3	-52,7	-51,3	-50,7							

Toplam sipariş düzeyi serisinde mevsimsel etki görülmemesi nedeniyle söz konusu değişken mevsimsellikten arındırılmamıştır.

Konya imalat sanayinde önümüzdeki dönemde istihdam beklentisi geçen aya göre düştü:

Mayıs 2019'da Konya imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 4,3'ü önümüzdeki 3 ayda istihdamını artıracığını ifade etmiştir. Önümüzdeki 12 ayda sabit sermaye yatırım harcamalarının artacağını belirtenlerin oranı ise yüzde 8 olmuştur.

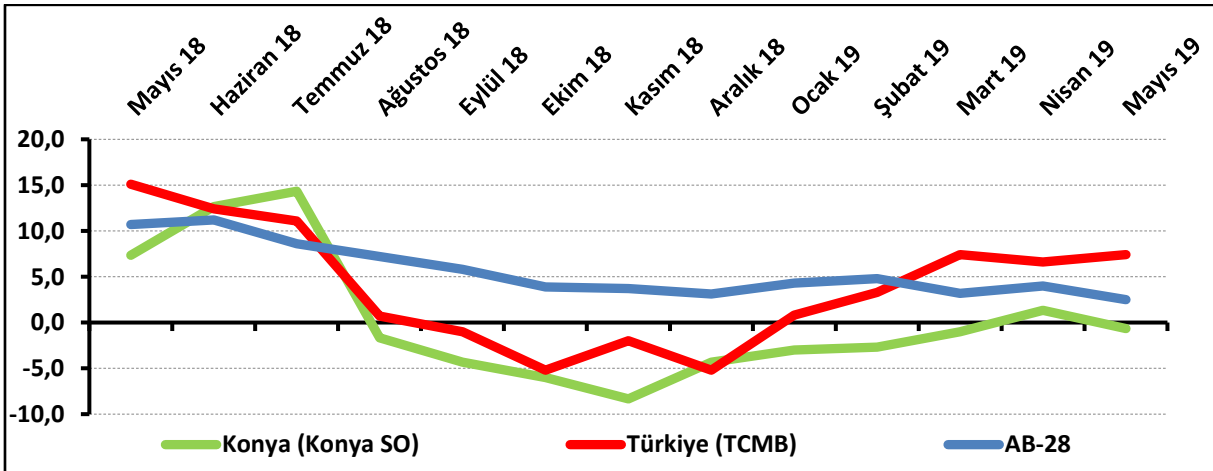
Şekil-10. Konya'da istihdam ve yatırım (%) (Mayıs 2019)

Konya'da önümüzdeki 3 ayda istihdamını artıracığını belirtenlerin oranı geçen aya göre düşmüştür. Önümüzdeki 3 ayda istihdam düzeylerinin değişmeyeceğini düşünenlerin oranı hala yüksek seviyededir. Mayıs 2019'da söz konusu oran yüzde 90,7 olarak gerçekleşmiştir. Mayıs ayında önümüzdeki 3 aya ilişkin istihdam beklentisinin denge değeri, Konya'da, Türkiye genelinden daha düşük bir değer almıştır.

Önümüzdeki 3 aydaki istihdam beklentisi, Mayıs 2019'da bir önceki aya göre 2 puan, geçen yılın aynı ayına göre 8 puan düşerek -0,7 puan değerini almıştır.

Şekil-11. Önümüzdeki 3 aydaki istihdam beklentisi* (%artacak – %azalacak) (Mayıs 2018 – Mayıs 2019)

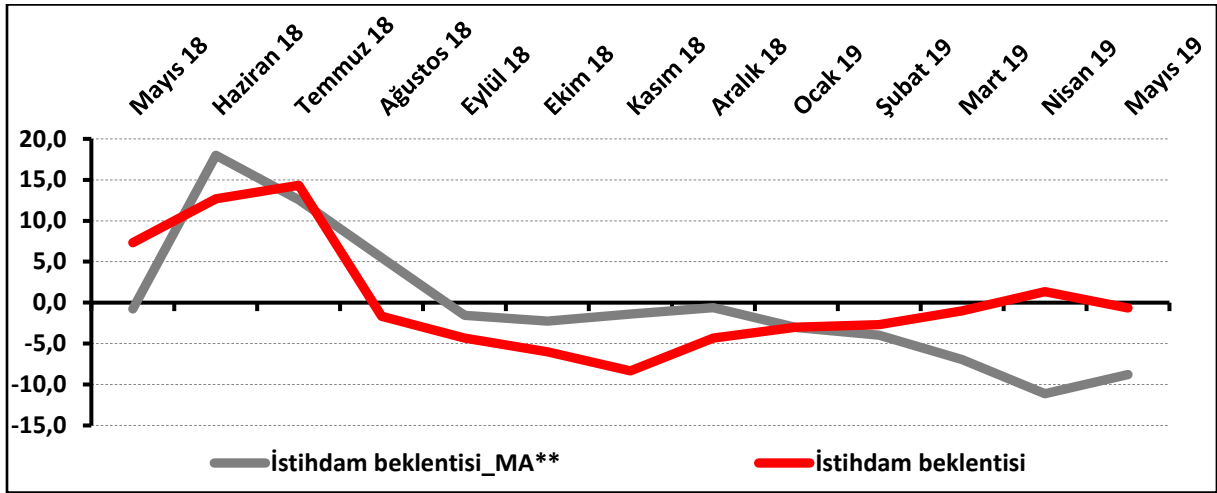

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-6. İstihdam beklentisi *

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	18,7	22,0	22,7	28,3	21,7	0,0	8,7	12,3	1,7	4,3	20,7	15,3
2016	17,0	16,3	22,7	23,7	19,0	13,0	21,7	8,3	15,0	8,7	4,0	-4,3
2017	-2,7	20,7	29,0	42,0	39,3	21,0	21,3	16,3	13,7	14,0	10,0	17,0
2018	19,3	15,3	15,7	17,3	7,3	12,7	14,3	-1,7	-4,3	-6,0	-8,3	-4,3
2019	-3,0	-2,7	-1,0	1,3	-0,7							

Mevsimsellikten arındırılmış serilere bakıldığında, önümüzdeki 3 aydaki istihdam beklentisi, Mayıs 2019'da bir önceki aya göre 2,3 puan yükselirken, geçen yılın aynı ayına göre 8 puan düşerek -8,8 puan değerini almıştır.

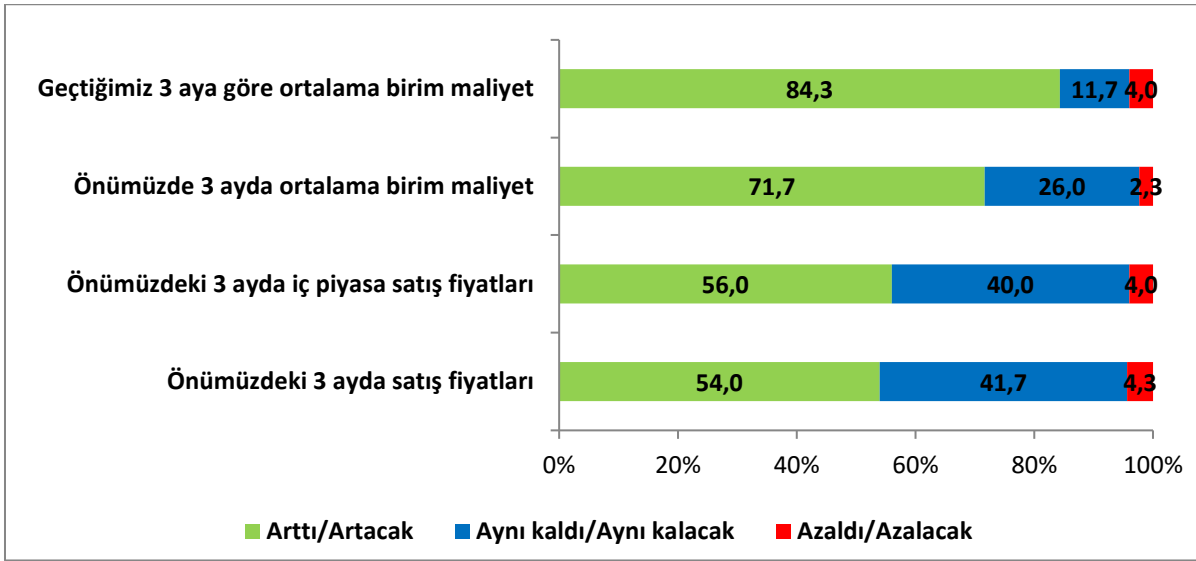
Şekil-12. İstihdam beklentisi

**Mevsimsellikten arındırılmış seri

Konya imalat sanayinin yüzde 84,3'ü ortalama birim maliyetlerinin arttığını ifade ediyor:

Mayıs 2019'da Konya imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 84,3'ü geçtiğimiz 3 aya göre ortalama birim maliyetin arttığını ifade ederken, yüzde 71,7'si önümüzdeki 3 ayda ortalama birim maliyetin artacağını beklemektedir. Konyalı üreticilerin yüzde 54'ü ise önümüzdeki 3 ayda satış fiyatlarının artacağını ifade etmiştir.

Şekil-13. Konya'da maliyet ve satış fiyatı (%) (Mayıs 2019)

Konya imalat sanayinin gelecek dönem iç piyasa ve ihracat siparişleri beklentisi, Türkiye genelinden daha yüksek:

Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi sorular bazında incelendiğinde, çoğu göstergelerde geçen yılın aynı ayına göre düşüş yaşanmıştır. Mevcut “stok düzeyi”, gelecek dönem “ihracat siparişleri” ve “imalat sanayindeki 1 ay öncesine göre genel gidişat” göstergelerinde geçen yılın aynı ayına göre artış yaşanırken, diğer tüm göstergelerde düşüş yaşanmıştır.

Tablo-7¹. İmalat Sanayi Güven Endeksi Göstergeleri balans değerleri (Mayıs 2019)

Balans değerleri (Olumlu – Olumsuz)	Bir önceki aya göre değişim (Konya)	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim (Konya)	Konya	Türkiye	AB-28
Geçtiğimiz 3 aya göre üretim	-1,0	-20,3	-27,3	7,0	2,4
Önümüzdeki 3 ayda üretim	-7,7	-23,3	8,7	15,0	10,3
Şu andaki mevcut stok düzeyi ²	7,0	28,7	45,3	0,8	-9,2
Geçtiğimiz 3 aya göre iç piyasa siparişleri	-5,0	-17,3	-30,7	-12,0	
Geçtiğimiz 3 aya göre ihracat siparişleri	10,8	-6,8	10,8	0,7	
Geçtiğimiz 3 aya göre toplam siparişler	-4,3	-19,7	-29,7	-2,4	
Şu andaki mevcut iç piyasa siparişleri	4,0	-28,0	-48,7	-32,0	
Şu andaki toplam ihracat siparişleri	11,7	-0,9	-19,6	-11,2	-12,6
Şu andaki toplam siparişler	0,7	-20,7	-50,7	-19,9	-7,5
Önümüzdeki 3 ayda iç piyasa siparişleri	-1,3	-20,7	12,3	8,4	
Önümüzdeki 3 ayda ihracat siparişleri	13,4	11,0	36,3	18,2	
Önümüzdeki 3 ayda toplam siparişler	-2,0	-24,7	12,0	12,9	
Önümüzdeki 3 ayda firmanızın istihdam düzeyi	-2,0	-8,0	-0,7	7,4	2,5
Önümüzdeki 12 ayda, sabit sermaye yatırım harcamanız	3,0	-4,3	7,3	-4,3	
Geçtiğimiz 3 aya göre ortalama birim maliyet	-2,3	-6,0	80,3	56,5	
Önümüzdeki 3 ayda ortalama birim maliyet	5,3	-5,7	69,3	47,9	
Önümüzdeki 3 ayda iç piyasa satış fiyatları	10,7	-13,3	52,0	22,6	
Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatları	10,0	-16,7	49,7	22,5	4,8
İmalat sanayindeki 1 ay öncesine göre genel gidişat	-10,7	2,7	-21,0	-21,7	

¹ Tablolardaki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

AB’de imalat sanayi güven endeksi geçen yıla göre düştü:

AB-28 ülkeleri için imalat sanayi güven endeksi değerlerine bakıldığında; endeks bir önceki yılın aynı dönemine göre en çok Yunanistan’da yükselmiştir. Yunanistan’ı; Sırbistan takip etmiştir. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise Almanya, İsveç, Malta, İngiltere ve Lüksemburg olmuştur. İmalat Sanayi Güven Endeksi, geçen yılın aynı dönemine göre Türkiye genelinde, AB-28’de ve Euro bölgesinde düşmüştür.

Tablo-8. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye’nin İmalat Sanayi Güven Endeksi karşılaştırmaları (Mayıs 2018’e göre)

Ülkeler/ (Puan)	Mayıs 2018’e göre İmalat Sanayi Güven Endeksi’ndeki Değişim	Mayıs 19
Yunanistan	1,2	-0,5
Sırbistan	0,3	8,7
Karadağ	-0,1	12,1
Makedonya	-0,1	3,1
İrlanda	-0,3	19,6
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-0,3	7,5
Romanya	-0,7	2,2
Litvanya	-0,8	-1,2
Letonya	-2,9	-0,2
Bulgaristan	-3,5	2,5
Portekiz	-3,7	-3,0
Polonya	-3,8	-6,0
Hırvatistan	-4,0	9,4
İspanya	-4,2	-2,1
Hollanda	-4,3	2,5
Fransa	-5,0	-1,0
İtalya	-5,1	-1,8
Slovenya	-5,3	6,0
Belçika	-5,8	-6,6
Slovakya	-6,3	-5,0
Çek Cumhuriyet	-6,5	-2,4
Danimarka	-6,9	-0,9
Macaristan	-7,9	7,5
Euro Bölgesi-19	-9,4	-1,3
AB-28	-9,5	-2,2
Finlandiya	-10,0	3,0
Türkiye	-10,8	-1,4
Estonya	-11,1	-2,0
Avusturya	-11,8	-1,4
Lüksemburg	-12,7	-19,0
İngiltere	-14,9	-11,1
Malta	-15,2	-9,2
İsveç	-16,4	2,3
Almanya	-16,5	-3,6